

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O STRANCIMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u članku 2. stavak 4. Ustava Republike Hrvatske

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI DONOŠENJEM ZAKONA

Zakon o strancima donesen je 3. srpnja 2003. godine i njime se regulira status i ponašanje stranih državljana u Republici Hrvatskoj. Ovim je propisom određeno kako, kada i na koji način se strancu može odobriti boravak u Republici Hrvatskoj u svrhu rada u Republici Hrvatskoj. Takav boravak strancu u Republici Hrvatskoj može se odobriti najdulje na rok od dvije godine. No, postoji i mogućnost produljenja tog roka, jer zakon ne zabranjuje izrijekom ponavljanje dozvole privremenog boravka.

U posljednje smo vrijeme svjedoci situacije da hrvatski jezik prestaje biti jezikom sporazumijevanja unutar ponekih tvrtki u Hrvatskoj, posebice onih u stranom vlasništvu, kao i činjenice da velik broj stranih radnika u Hrvatskoj nisu u stanju sporazumijevati se u svojoj radnoj i životnoj okolini jer ne poznaju hrvatski jezik i kulturu. Takva situacija ne samo da je neodrživa već je i protuustavna, pa stoga predlažem da se uvede praksa (prisutna u brojnim zemljama) da stranci koji rade u Republici Hrvatskoj neprekinuto dulje od godinu dana budu obvezni, prilikom dobivanja radne, odnosno poslovne, dozvole, dokazati da, barem rudimentarno, barataju hrvatskim jezikom i poznaju hrvatsku kulturu i običaje. Smatram da se određivanjem roka od godinu dana nakon kojeg je potrebno provjeriti znanje hrvatskog jezika i kulture dovoljan da se izbjegnu situacije u kojima bi se istaknutim stručnjacima (sveučilišnim profesorima i sl.) nametala nepotrebna obveza da polažu ispit iz hrvatskog jezika u situaciji kad dolaze u Hrvatsku u svrhu obavljanja jednokratnog kraćeg posla i za čiji je takav boravak naša zemlja zainteresirana.

Člankom 89 Zakona o strancima navedeni su prilozi koje poslodavac treba priložiti uz zahtjev za dobivanje radne dozvole za stranca. Mislim da bi bilo izuzetno korisno da se poznavanje hrvatskog jezika i kulture utvrdi kao pretpostavka za dobivanje radne dozvole za stranca na rok dulji od šest mjeseci i da bi se na taj način izbjegle mnoge frustrirajuće situacije kod zapošljavanja stranaca, a do kojih dolazi sada i vjerojatno bi ubuduće moglo dolaziti i češće. U suprotnom, bit će i dalje ugrožen položaj hrvatskog jezika kao sredstva komunikacije (posebno u internacionalnim tvrtkama u Hrvatskoj), a sa stranim radnicima moći će se komunicirati samo preko prevoditelja. Mali narod kao što je hrvatski, uvjereni smo, treba poduzeti sve da zaštiti svoj kulturni identitet, a izmjene ovog zakona prilog su tome.

Kako u Republici Hrvatskoj postoje institucije koje imaju veliko iskustvo u obrazovanju stranaca (prvenstveno stranih studenata) glede poznavanja i korištenja hrvatskog jezika, mislim da bi upravo tim i takvim institucijama trebalo povjeriti ispunjavanje pretpostavke za dobivanje radne i poslovne dozvole, kako to predlažem ovom izmjenom i dopunom Zakona o strancima.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona ne bi trebalo angažirati dodatna sredstva u proračunu Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG ZAKONA

o dopunama Zakona o strancima

Članak 1.

U Zakonu o strancima (Narodne novine 109/03) u članku 89. iza točke 5. dodaje se točka 6., koja glasi:

“6. Potvrdu o položenom ispitu iz poznavanja hrvatskog jezika i kulture, ako se radna dozvola izdaje na rok dulji od godinu dana, odnosno ako se postojeća radna dozvola produžuje na ukupan rok dulji od godinu dana”.

Iza stavka 1. dodaje se stavak 2, koji glasi:

Punovažnom potvrdom iz točke 6. stavka 1. ovog članka smatrat će se potvrda o položenom ispitu iz poznavanja hrvatskog jezika i kulture u za to ovlaštenoj instituciji. Pod ovlaštenom institucijom smatrat će se organizacijska jedinica visokoškolske ustanove koja je po postojećim propisima ovlaštena za istovrsno obrazovanje stranih studenata i drugih stranaca, odnosno druga institucija koju ovlasti nadležno tijelo središnje države .”

Članak 2.

U članku 97. na kraju stavka 1. dodaje se tekst koji glasi: **“Stranac koji zatraži poslovnu dozvolu na rok dulji od godinu dana ili produljuje postojeću dozvolu na ukupan rok dulji od godinu dana obvezan je priložiti potvrdu o položenom ispitu iz hrvatskog jezika i kulture, u skladu s člankom 89, stavak 2 ovog zakona.”**

Članak 3.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od objave u «Narodnim novinama».

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Ovim člankom propisuje se obveza polaganja ispita iz poznavanja hrvatskog jezika i kulture za sve strance za koje se traži radna dozvola u Republici Hrvatskoj na rok dulji od godine dana. Također se utvrđuje koje su institucije ovlaštene za provođenje takvog ispita.

Članak 2.

Ovim člankom propisuje se obveza polaganja ispita iz poznavanja hrvatskog jezika i kulture za sve strance koji traže poslovnu dozvolu u Republici Hrvatskoj na rok dulji od godine dana. Uvjeti i način polaganja ispita isti su kao i za strance koji traže radnu dozvolu u Republici Hrvatskoj, što je regulirano člankom 1. predloženih Izmjena i dopuna Zakona o strancima.

Članak 3.

Ovim člankom određuje se stupanje na snagu zakona.

V. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

ZAKON O STRANCIMA

(NARODNE NOVINE 109/03)

1. Radna dozvola

Članak 88.

Na zahtjev pravne ili fizičke osobe koja zapošljava stranca (u daljnjem tekstu: poslodavac), radnu dozvolu za stranca izdaje nadležno tijelo prema sjedištu poslodavca, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

O zahtjevu za izdavanje radne dozvole za stranca donosi se rješenje.

Članak 89.

Uz zahtjev za izdavanje radne dozvole za stranca poslodavac je dužan priložiti:

1. podatke o strancu s kojim namjerava sklopiti ugovor o radu ili drugi odgovarajući ugovor,
2. podatke o radnom mjestu ili vrsti posla i uvjetima rada,
3. dokaz o registraciji trgovačkog društva, predstavništva ili obrta u Republici Hrvatskoj,
4. dokaz o podmirenim poreznim obvezama i doprinosima,
5. obrazloženje o opravdanosti zapošljavanja stranca.

2. Poslovna dozvola

Članak 97.

Poslovna dozvola izdaje se strancu koji ima registrirani obrt ili s obrtom izjednačenu djelatnost ili slobodno zanimanje, vodi poslove u registriranom vlastitom trgovačkom društvu ili u pravnoj osobi u kojoj ima većinski udio ili strancu koji pruža usluge u ime inozemnog poslodavca (u daljnjem tekstu: djelatnost) i ispunjava ostale uvjete za izdavanje odobrenja za privremeni boravak.

Poslovnu dozvolu izdaje nadležno tijelo u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 8 dana.

Stranac ne smije početi obavljati djelatnost iz stavka 1. ovoga članka, prije nego što mu nadležno tijelo izda poslovnu dozvolu.

Zahtjev za izdavanje poslovne dozvole stranac podnosi nadležnom tijelu u mjestu svojeg boravka.

Iznimno, stranci koji pružaju usluge u ime inozemnog poslodavca, zahtjev za izdavanje poslovne dozvole mogu podnijeti i u diplomatskoj misiji odnosno konzularnom uredu Republike Hrvatske.

Uz zahtjev za poslovnu dozvolu stranac je dužan priložiti dokaz o registraciji trgovačkog društva, obrta, s obrtom izjednačene djelatnosti, slobodnog zanimanja ili ugovor o pružanju usluga iz članka 85. stavka 3. ovoga Zakona.